

Monumentnummer*: 514865

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 februari 2000
Kadaster deel/nr 82687/106

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wergea Leeuwarden Fryslân

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Warrega A 2094

Omschrijving**

Inleiding

De PASTORIE in Eclectische trant is gebouwd tussen 1860 en 1862, gelijktijdige met de kerk; zij is ermee verbonden door een tussenlid, vermoedelijk vroeger een koetshuis. Het ontwerp van de pastorie is mogelijk van H.J. Wennekers, broer van de pastoor. Het grondwerk voor de pastorie werd uitgevoerd door G.A. Heidstra uit Heerenveen terwijl Joh. Arends uit Dronrijp de aannemer van de bouw van de pastorie was. Wegens voortijdig overlijden van de laatstgenoemde werd de bouw voltooid door een aannemer uit Marssum. Aan de zuidzijde van de pastorie is een gemetselde TUINMUUR met porte-brisée naar de ruime pastorietuin. In 1939 is de kerk gerestaureerd en mogelijkwerwijs werden pastorie en tussenlid omstreeks 1950 verbouwd. De pastorie werd aan de achterzijde voorzien van grote vensterramen en het tussenlid werd vergroot en voorzien van een nieuwe voorgevel. Ondanks de verschraling in de detaillering van het exterieur (onder meer: verwijdering balkon, wijziging achtergevel en tussenlid) is het gebouw als essentieel onderdeel van het totale complex en de aanwezigheid van oorspronkelijke kamer-interieurs dermate van belang dat een bescherming van rijkswege gewettigd is.

Omschrijving

De pastorie heeft een nagenoeg vierkante plattegrond. Zij is opgetrokken in bruine baksteen in kruisverband met knipvoeg, onder een U-vormig kapplan met zakgoot aan de achterzijde; op drie nokhoeken staat een schoorsteen. De dakschilden zijn belegd met zwart geglazuurde gegolfde Friese pannen, gesmoorde Friese pannen en gesmoorde holle pannen. De gevels zijn horizontaal geled door een gepleisterde plint en een brede houten gevellijst waarin enkele mezzanino-vensters, telkens boven de ramen in de gevelwand. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voorgevel is symmetrisch ingedeeld, waarbij het accent op het middendeel valt, dat anderhalve steen risaleert en doorloopt in een dakkapel; op de hoeken van het bouwblok hoeklisenen met spiegelvlakken. In het middenrisaliet is een inpandige portiek tussen kolossale lisenen; aan weerszijden van het portiek een zes-ruits schuifvenster onder een architraaf; in de gevellijst een tweelichts mezzanino-venster. Het portiek heeft een tweetreeds hardstenen stoep en een omlijsting met wenkbrauwboog met een kuif. De toegang is een porte-brisée met een gietijzeren levensboom in het bovenlicht; de deurpanelen hebben geëtste glasruiten. De lichtopening in de dakkapel heeft een geprofileerde omlijsting met een wenkbrauwboog, een kuif en acroteria. De noordelijke zijgevel is gedeeltelijk oversneden door een verbinding tussen pastorie en kerk. In deze gevel zitten twee zes-ruits schuifvensters onder een anderhalfsteens streklaag. In de zuidelijke zijgevel zit onder meer een zes-ruits schuifraam onder een anderhalfsteens streklaag.

Op de hoek van de zuidgevel begint een TUINMUUR, bestaande uit steens metselwerk en afgedekt met een ezelsrug op een blokkijst. In de segmentboog met streklaag is een porte-brisée. Achter de pastorie ligt een moes- en wandeltuin met bolle grasperken. De indeling van het INTERIEUR van de pastorie is oorspronkelijk gebleven en bestaat uit een centrale gang met voorkamers aan weerszijden: aan de rechterzijde kamers-en-suite, linksachter een keuken en een trap naar de zolder. Tot de waardevolle interieur-onderdelen behoren onder meer de beide voorkamers, de gang en de trap. In de linker voorkamer een stucplafond met florale sjabloonbeschildering, gehoute binnenluiken, een natuurstenen schoorsteenmantel en een boezem tussen pilasters. In de rechter voorkamer een stucplafond met midden- en hoekornamenten met kandelaber-motieven; een zwart marmeren schoorsteenmantel met een boezem tussen pilasters, binnenluiken.

Waardering

De pastorie en tuinmuur gebouwd in Eclectische trant tussen 1860 en 1862, mogelijk ontworpen door H.J. Wennekers, is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een kerkelijke ontwikkeling, namelijk als exponent van de vrijheid van godsdienst en het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie in Nederland,
- vanwege de bijzondere ornamentiek van met name het interieur van de pastorie,
- als functioneel onderdeel van het totale complex,
- vanwege de bijzondere samenhang met, en als beeldondersteunend element in, het complex,
- vanwege de redelijke kwaliteit van de bebouwing en de historisch ruimtelijke relatie met tuin en begraafplaats,
- vanwege de redelijke mate van architectonische gaafheid.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinmuur
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuin
Religieuze gebouwen	Kerkelijke dienstwoning	Pastorie(F)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument